

معارف رضوی قرار گرفت.

برگزاری کنگره علمی-پژوهشی هر دو سال

عنوانی که برای کنگره پنجم و شش کنگره‌ای که بعد از آن هر دو سال یک بار برگزار خواهد شد، در نظر گرفته شده، دیدگاه‌ها و رویکرد تمدنی حضرت رضا (ع) به مسائل مختلف است. تلاش شده است مسائل و چالش‌هایی را که در سطح جهان وجود دارد به آن پرداخته شود. موضوع کنگره پنجم «عدالت برای همه، ظلم به هیچ‌کس» بود. عدالت و تبعیض اساسی‌ترین موضوع جهان معاصر ما است. مهم‌ترین شاخصه کنگره پنجم بین‌المللی بودن آن است و این که به مهم‌ترین نیاز جهان امروز که عدالت و مهم‌ترین چالش امروز جهان که تبعیض است به صورت محوری پرداخته شده است. کنگره جهانی حضرت رضا، کنگره عمیقی است و توانسته با کسانی که مشارکت می‌کنند ارتباط محتوایی برقرار کند و این ارتباط محتوایی یک محتوای عمیقی را منعکس می‌کند. کنگره حضرت رضا (ع) کنگره بدون کاغذ بود و تلاش شده بود که در بخش محصولات هیچ کاغذی چاپ نشود و تولیدات کنگره به صورت الکترونیک در اختیار گذاشته شد و افراد با کیوارکد توانستند آن‌ها را دریافت نمایند.

پیش‌نشست‌های علمی و پژوهشی در گستره ملی و بین‌المللی

نخستین پیش‌نشست پنجمین کنگره جهانی حضرت رضا (ع) در روز ۱۴ شهریور ۱۴۰۱ به میزبانی سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس و در محل سالن اصلی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان در مشهد مقدس برگزار شد. این نشست که پس از سه دهه وقفه برقرار شد، میهمانانی از ۲۰ کشور مختلف را گرد آورد که در دو پنل اصلی با ارائه مقالات و طرح تجارب زیسته خود نسبت به محور اصلی کنگره و محورهای فرعی قابل پیوست به آن به بحث و گفتگو پرداختند. دومین پیش‌نشست بین‌المللی، به صورت منطقه‌ای در اقیانوسیه برگزار شد و شرکت‌کنندگان حسین الدیرانی، عضو مجمع تقریب اهل‌البیت (ع) در استرالیا، شیخ دکتر زید الاسلامی، فارغ‌التحصیل فلسفه از دانشگاه ملی استرالیا، شیخ محمد دهنوی کالج الکوتر و فعال اجتماعی محمد صادق بودند. برخی از پیش‌نشست‌های کنگره امام رضا (ع) با موضوعات سبک‌شناسی مواجهه با معنازدایی و بحران هویت در اندیشه تمدنی امام رضا (ع)، ابعاد کرامت انسان از منظر آموزه‌های دینی، کرامت انسانی در آموزه‌های رضوی و تاثیر آن بر دادرسی عادلانه، جایگاه اخلاق در فراز و فرود تمدن با تاکید بر دیدگاه امام رضا (ع) و امام رضا (ع) و افق‌های آینده افق آینده تمدنی در منطق امام رضا (ع)، مناسبت عدالت و سعادت در اندیشه اسلامی با تاکید بر اندیشه‌های تمدنی امام رضا (ع)، صورت‌بندی مقاومت‌های تاریخی و ارزیابی آن‌ها از منظر منطق عدالت، نگاه عدالت‌ورزانه به مقوله علم و نقش آن در گسترش و تحکیم عدالت اجتماعی، عدالت اجتماعی در سیره امام رضا (ع) برگزار شد.

مشارکت علمی ۳۰ کشور جهان در کنگره پنجم

در مدت یک سال و نیم ۵۰ پیش‌نشست برگزار شد که ۱۷ پیش‌نشست در خارج از ایران و ۳۳ پیش‌نشست در داخل ایران برگزار گردید. در پیش‌نشست‌های خارج از ایران ۳۰ کشور مشارکت کردند و ۵ پیش‌نشست در کشورهای آمریکای لاتین، پاکستان، عراق، ترکیه و در اروپا با محوریت انگلیس برگزار شد. در این پیش‌نشست‌ها که هر یک دست‌کم از یک نشست جدی و مهم علمی نداشت، امتدادی در میان شیعه‌شناسان، ایران‌شناسان و علاقه‌مندان به مطالعه فرهنگ اهل بیت (ع) در رشته‌های مختلف از حوزه‌های معارف دینی صورت گرفت و حتی کسانی که تخصص‌شان ریاضیات، کامپیوتر، انسان‌شناسی، جامعه‌شناسی و علوم سیاسی بود نیز با رویکردهای مختلف، دغدغه‌ها و اندیشه‌های خود را به موضوع این کنگره گره زدند.

اندیشه تمدنی امام رضا (ع) عدالت برای همه، ظلم به هیچ‌کس

با تلاش‌های گسترده پنجمین کنگره جهانی حضرت رضا (ع) در روزهای ۲۴ و ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ و بعد از سه دهه در تالار قدس حرم مطهر حضرت علی ابن موسی الرضا (ع) با تدارک همزمان ۲۰ نشست تخصصی با پیام مراجع عظام تقلید، حضور مسئولان عالی‌رتبه نظام، اساتید برجسته داخلی و خارجی برگزار شد. آستان قدس رضوی در پرتو عناوین هشتمین خورشید ولایت و امامت، حضرت علی بن موسی الرضا (ع) و به برکت انقلاب اسلامی با گذشت چهار دهه از پیروزی انقلاب اسلامی، توانسته به عنوان یکی از بزرگترین سازمان‌های مذهبی و فرهنگی جهان اسلام توجه ویژه‌ای به موضوعات علمی معطوف نماید و حاصل آن در ایجاد موسسات و مراکز متعدد در حوزه علم و فرهنگ نمود یافته است؛ به گونه‌ای که می‌توان مهمترین مأموریت آستان قدس را اثرگذاری علمی و فرهنگی برگرفته از چشمه جوشان حکمت، معرفت، آموزه‌های گران سنگ و معارف بلند و متعالی حضرت ثامن الحجج (ع) در ایران اسلامی و جهان قلمداد نمود. کنگره جهانی امام رضا (ع) نیز یکی از رویدادهایی است که در جهت احیاء امر امام رضا (ع) برگزار شد.

تمرکز بر مفهوم بنیادین عدالت در پژوهش‌ها

پنجمین کنگره مقارن با میلاد باسعادت حضرت رضا (ع) اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ در مشهد مقدس برگزار شد. کنگره جهانی حضرت رضا (ع) تاکنون افزون بر مجموعه مقالات کنگره‌های اول تا سوم، آثار ارزشمند علمی-پژوهشی درباره امام رضا (ع) و دیگر ائمه (ع) را به چاپ رسانده است و در آینده نزدیک با نمایه موسسه استنادی و پایانش علم و فناوری جهان اسلام (ISC) بر این امر اهتمام خواهد داشت. کنگره پنجم بر مفهوم بنیادین عدالت به عنوان یک کلان اصل اعتقادی و عملی در عرصه فردی و اجتماعی تمرکز داشت. نیاز به تبیین مفهوم خاص عدالت در تمدن نوین اسلامی و اندیشه تمدنی امام رضا (ع) و بحث راجع به جنبه‌های نظری، عملی و اخلاقی آن، دغدغه اصلی کنگره پنجم را تشکیل می‌داد.

رونمایی از مجلدات مقالات علمی-پژوهشی

مجلدات مقالات پنجمین کنگره جهانی حضرت رضا (ع) در آیین اختتامیه این کنگره که شامگاه سه‌شنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۳، برگزار شد، رونمایی شد. دبیرخانه کنگره جهانی حضرت رضا (ع) متن کامل ۱۴۰ مقاله و ۲۰۰ چکیده از متفکران و اندیشمندان حوزه عدالت به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی از ۳۲ کشور را در ۸ جلد به زیور طبع آراسته بود. مجموعه این مقالات در سایت کنگره به آدرس www.gcir.imamreza.ac.ir بارگذاری شده است و نسخه الکترونیک مجلدات نیز پس از ویرایش علمی در اختیار عدالت‌پژوهان و علاقه‌مندان به حوزه علوم اسلامی و

